

Göteborgsregionens
kommunalförbund

Slutrapportering av guldklimparna

- **Övergripande slutrapport**
- **Dialog med hushållen, slutrapport**
- **Dialog med företagen, slutrapport**

Göteborg 2011-08-17

Slutrapporten är skriven och sammanställd av Susanne Olsson, Struktur och Cecilia Kvist, GR.

Innehåll

Inledning – bakgrund	3
Programbeskrivning - Genomförande	4
Organisation	4
Ekonomi	5
Information under projektets gång	5
Uppfyllande av särskilda villkor	7
Utvärdering och spridning av resultat	7
Miljökrav i upphandlingen	7
Mätbara miljöeffekter.....	7
Övriga resultat och effekter – spinnoff effekter, goda exempel.....	8
Fortsättning.....	9
Bilagor.....	9

Inledning – bakgrund

Efter att gemensamma problem och behov gällande invånarnas resvanor identifierats i Göteborgsregionens medlemskommuner gjordes en gemensam klimpansökan via Göteborgsregionens kommunalförbund, GR. Klimatproblemen är en regional fråga och inte en isolerad kommunal angelägenhet eftersom kommuninvånarna rör sig över kommungränserna för både arbete och fritid. Det medförde att en gemensam ansökan med GR som programägare har många fördelar med effektivisering och förenkling för kommunerna samtidigt som gemensamt arbete över kommungränserna möjliggjorde samordningseffekter och fördelar som bland annat samma budskap i hela regionen, dela erfarenheter under arbetets gång, gemensamt material mm. De två projekten 1) *Dialog med hushållen* och 2) *Dialog med företagen* har sin bakgrund i och hämtar erfarenheter från de mobilitetsprojekt som bl a pågår i Göteborgs stad under namnet "Nya Vägvanor" och från Göteborgs Stad Trafikkontors projekt "Direktbearbetning för ändrade resvanor".

I maj 2007 beviljade Naturvårdsverket två guldklimpar (bidrag till åtgärder som är särskilt effektiva när det gäller att begränsa utsläppen av växthusgaser), 1) *Dialog med hushållen* och 2) *Dialog med företagen*. Åtgärderna skulle genomföras under programtiden 23 maj 2007 till 22 maj 2011. För åtgärd 1) *Dialog med hushållen* beviljades 4 000 000 kr i bidrag och tio av GR:s 13 medlemskommuner deltog i projektet. För åtgärd 2) *Dialog med företagen* beviljades 1 280 000 kr i bidrag och sex av GR:s medlemskommuner deltog i projektet. (Bilaga 1 – Naturvårdsverkets beslut 2007-05-23, Dnr 752-7599-06 Hi.)

Guldklimpar är bidrag till åtgärder som är särskilt effektiva när det gäller att begränsa utsläppen av växthusgaser och för dessa finns inget krav på ett fullständigt investeringsprogram. Eftersom GR:s ansökan enbart innehöll informationsåtgärder och bidrag i huvudsak ges till fysiska investeringar beviljades bidrag till separata åtgärder men ansökan om klimatinvesteringsprogram avsågs. Naturvårdsverkets beslut om två guldklimpar, bidrag till två separata åtgärder har fått oss att välja att låta göra två slutrapporter en för respektive projekt 1) **Dialog med hushållen, slutrapport** och 2) **Dialog med företagen, slutrapport**. Detta för att tydliggöra projekten. I denna "övergripande" slutrapport ges ramarna för projekten och likheter och gemensamma strukturer framgår. Målet att minska miljöpåverkan från bilresor till förmån för kollektivtrafik, cykel och gång är gemensamt men målgrupperna

och sättet att arbeta skiljer sig åt. För mer specifik kunskap och erfarenheter från respektive åtgärd se respektive slutrapport.

Programbeskrivning - Genomförande

Båda guldklimparna syftar till att påverka invånarnas resvanor på sådant sätt att utsläppen av växthusgaser minskar.

I projektet Dialog med hushållen kontaktades ca 39 000 hushåll i de deltagande kommunerna Ale, Alingsås, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille och Tjörn. Syftet med projektet är att via telefondialog och utskick via post få hushållen att ändra sina resvanor och minska bilåkandet.

I projektet Dialog med företagen kontaktades 110 företag i de deltagande kommunerna Alingsås, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal och Partille. Syftet med projektet är att erbjuda företagen en översyn av de anställdas resor till, från och i arbetet för att få minskad trängsel, bättre luftkvalitet, lägre reskostnader, friskare personal och bättre miljöprofil.

För komplett programbeskrivning och genomförande se respektive slutrapport, 1) *Dialog med hushållen, slutrapport* och 2) *Dialog med företagen, slutrapport*.

Organisation

GR har varit programägare och fungerat som samordnare med administrativt ansvar för projektet och kommuner samt Västtrafik har varit deltagande parter. Kontaktpersoner har utsetts från kommunerna och dessa har träffats under projektets gång. Arbetsgrupper har bildats för respektive åtgärd och dessa har haft möten under projektets gång. Detta arbete var som intensivast inför uppstarten av dialogerna. En ledningsgrupp bestående av representanter för GR, Trafikkontoret Göteborg, Västtrafik, kommunrepresentant och projektledarna för respektive åtgärd har utsetts och haft möten ca 3 gånger per år under programtiden.

Projektledare har utsetts för respektive dialog. I *Dialog med hushållen* bidrog Västtrafik med projektledare som hade erfarenhet från Göteborgs Stad Trafikkontors projekt ”Direktbearbetning för ändrade resvanor”. För *Dialog med företagen* upphandlades en konsult med erfarenhet från liknande projekt.

GR har upprättat avtal med varje kommun om deltagande i *Dialog med hushållen* och *Dialog med företagen*. Avtal har också upprättats mellan GR och Västtrafik om deltagande i projektet.

(Bilaga 2a – Exempel på avtal mellan GR och Kungälvs kommun, hushåll och 2b – Exempel på avtal mellan GR och Kungälvs kommun, företag.) (Bilaga 3 – Avtal mellan GR och Västtrafik.)

Politisk förankring

Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad på GR har informerats och fått lägesrapporter ca 1 gång per år under programtiden.

Ekonomi

Ekonomi för åtgärderna har granskats av extern auktoriserad revisor. Revisorn besökte också GR 2011-05-23 för genomgång och granskning av fakturor för de båda åtgärderna. (Bilaga 4a – Ekonomisk sammanställning för respektive dialog och Bilaga 4b – Revisorsintyg.)

Båda dialogprojektens ekonomi bygger på ekonomiska motprestationer från kommunerna, Västrafik och företagen. I *Dialog med hushållen* stod de deltagande kommunerna och Västrafik för en fjärdedel var, 1 900 000 kr, dvs totalt 3 800 000 kr och i *Dialog med företagen* stod de deltagande företagen och kommunerna för mellan 1 180 000 kr och 5 000 000 kr beroende på svårigheten att sätta ett pris på vissa motprestationer. För mer detaljerad information om ekonomin se respektive slutrapport, 1) *Dialog med hushållen, slutrapport* och 2) *Dialog med företagen, slutrapport*.

Nedlagd arbetstid utöver kostnadssammanställning

Kommunernas insatser i form av nedlagd arbetstid framkommer i respektive åtgärds slutrapport. Den arbetstid som kommunernas kontaktpersoner och GR:s projektsamordnare har lagt ned för att driva projektet har legat utanför budget och syns därför inte i kostnadssammanställningen. Det är en form av ”osynliga kostnader” som belastat kommunerna och GR. Dessa är dock av betydelse för projektets genomförande, då det inte heller utgick bidrag till administration för guldklimpar. Det är också viktigt att dra lärdom från detta om liknade projekt ska genomföras i framtiden.

Totalt för hela projektets (båda åtgärderna) genomförande har ca 600 arbetstimmar använts för GR:s samordning.

Information under projektets gång

GR informerar

GR har som projektägare med sammanhållande ansvar varit ansvarig för flertalet möten under projektets gång. Det har inneburit utskick av kallelser, agera mötesledare, sammanställande av mötesanteckningar, anordnande av möteslokaler mm.

Nedan ges en sammanställning över genomförda möten under programtiden och exempel på informationsaktiviteter:

- Kick off – inspirationsförmiddag, 21 februari 2008 för tjänstemän och politiker.
- Hur går det? - avstämningsmöte, 13 november 2008 för tjänstemän och politiker.
- Information för kommundirektörer, 25 januari 2008.
- Resvaneundersökningsseminarium för att gemensamt ta till vara erfarenheter från resvaneundersökningar, 4 nov 2009.
- Kommunledningsseminariet, 21 januari 2010. Projektledarna föreläste.
- Avslutningsseminarium, 12 maj 2011 för kontaktpersoner och alla som deltagit i projekten i kommunen, samt informatörerna som kontaktat hushållen från IMA Marknadsutveckling AB.

Gruppen med kontaktpersoner från kommunerna har träffats:

- 21 augusti, 2 oktober, 14 november samt 20 december 2007
- 25 maj 2009
- 14 september 2010 gemensamt möte med ledningsgruppen.

Ledningsgruppen med representanter för GR, Trafikkontoret Göteborg, Västtrafik, kommunrepresentant och projektledarna har haft möte:

- 27 september, 8 november samt 18 december 2007
- 6 februari samt 29 oktober 2008
- 24 februari, 27 maj samt 20 oktober 2009
- 9 februari, 11 juni samt 14 september 2010 gemensamt möte med kontaktpersonerna.
- 19 januari, 23 mars samt 3 maj 2011

Styrgruppen för miljö och samhällsbyggnad på GR har informerats och fått lägesrapporter vid minst ett möte per år: 7 juni 2007, 18 januari 2008, 4 juni 2009 och 21 augusti 2009 samt 26 maj 2011.

GR har avgett årlig rapportering för båda åtgärderna till länsstyrelsen.

Via GR:s hemsida och GR:s Nyhetsbrev har information om de båda guldklimporna funnits tillgängligt för medlemskommunerna och allmänheten under hela programtiden.

Information om projektet har också skett i GR:s ordinarie nätverk (miljöstrateggruppen, miljöchefer m fl)

Gemensamt pressmeddelande för GR och medlemskommunerna togs fram i början och slut av programtiden. Kommunerna fick en mall för att kunna kommunanpassa eget pressmeddelande.

Kommunerna informerar i respektive dialog

Nedan ges en kort sammanställning över genomförda informationsaktiviteter som skett via kommunerna. För utförligare information kopplad till respektive åtgärds genomförande se respektive slutrapport, 1) *Dialog med hushållen, slutrapport* och 2) *Dialog med företagen, slutrapport*.

Information angående åtgärderna har gått ut via gemensamt pressmeddelande vid start och avslut och inför varje dialogstart har varje enskild kommun gett ut egna pressmeddelanden. Detta resulterade i artiklar i Göteborgs Posten ex i "Klimatbilagan" 2008, Metro Plingsidan, Webbtidningen Vårt Göteborg och minst 15 artiklar har publicerats i lokala tidningar under arbetets gång.

Information har funnits tillgänglig på de deltagande kommunernas hemsidor, Nya Vägvanors hemsida och Västtrafiks hemsida. Information har också gått ut via de deltagande kommunernas egna Nyhetsbrev.

Aktiviteter och seminarier har pågått ute i de deltagande kommunerna samtidigt som dialogerna har ägt rum, exempel på sådana aktiviteter är cykelverkstad, tipspromenader, tävlingar, frukostmöten, info för miljödiplomerade företag mm

Det har funnits flertalet tillfällen att presentera och informera om de båda dialogprojekten under mobilitetsveckan numera trafikantveckan som äger rum varje år i september då ett flertal aktiviteter pågår i hela regionen.

Vid ett möte med regionens kommundirektörer i februari 2008 presenterades dialogen med företagen och vid ett möte med Business Region Göteborg i februari 2008 presenterades och

diskuterades dialogen med företagen. Vid båda dessa möten informerades även kommuner i regionen som inte deltagit i projekten.

Information om guldklimparna har också skett via nyckelpersoner som i sitt dagliga arbete arbetar med informationsspridning i kommunerna t ex miljöstrateger, miljösamordnare, näringslivschefer, mobilitetsrådgivare, kollektivtrafikhandläggare osv.

Uppfyllande av särskilda villkor

De särskilda villkor som ställs enligt Naturvårdsverket beslut om bidrag till två åtgärder är uppfylla för båda guldklimparna, se vidare under respektive rubrik – Utvärdering och spridning av resultat och Mätbara miljöeffekter.

Utvärdering och spridning av resultat

En utvärdering enligt SUMO (System för Utvärdering av Mobilitetsprojekt) har skett av informationsinsatserna kopplade till båda åtgärderna, se 1) *Dialog med hushållen, slutrapport* och 2) *Dialog med företagen, slutrapport*.

Efter projektet gjordes en processutvärdering av ”Dialog med hushållen” via Mercuri Urval. Det skedde genom att 18 personer som på olika sätt varit delaktiga i projektet djupintervjuades. Syftet med utvärderingen var att ta vara på erfarenheter och synpunkter men också att utvärdera projektet i sig för att kunna dra slutsatser och lärdom för framtida liknade projekt.

Information har spridits under hela programtiden se under rubriken ovan ”Information under projektets gång”. Resultaten har till stor del spridits på samma sätt via:

- Avslutningsseminarium 12 maj 2011,
- Gemensamt pressmeddelande GR och kommunerna,
- Lokala tidningar
- Västnytt
- Kommunernas hemsidor och nyhetsbrev, Nya Vägvanors hemsida och Västtrafiks hemsida
- Via nyckelpersoner som i sitt dagliga arbete arbetar med informationsspridning i kommunerna.

Miljökrav i upphandlingen

GR har ramavtal med Göteborgs Stad, Upphandlingsbolaget vilket betyder att de leverantörer som används redan är granskade. GR följer de miljökriterier som finns i Göteborgs Stads inköps- och upphandlingspolicy.

Mätbara miljöeffekter

För åtgärd 1) *Dialog med hushållen* har de bearbetade hushållens resvanor påverkats i mer positiv riktning än förväntat. Målet för minskade koldioxidutsläpp har med god marginal uppnåtts. Målet som sattes vid ansökan var att minska koldioxidutsläppen med ca 13 300 ton per år och beräknad minskning av koldioxidutsläppen till följd av projektet är ca 15 300 ton per år. Dessa siffror bygger på samma utgångsiffror som när ansökan gjordes. För att mäta

effekterna av åtgärden gjordes en uppföljning per telefon och för att ha en referens jämfördes dessa hushåll sedan mot en uppringd jämförelsegrupp.

För åtgärd 2) *Dialog med företagen* har intresset och gensvaret varit större än förväntat medan resultat i konkreta åtgärder legat under förväntan. Förmodligen hade resultatet blivit bättre om inte finanskrisen inträffat. För åtgärd 2) *Dialog med företagen* är det svårare att mäta miljöeffekter och de konkreta miljöeffekterna får till viss del bygga på antaganden. Det är svårt att veta vad de olika aktiviteterna åstadkommit och vad som skulle skett ändå. Det går inte heller att gissa vad som kommer att ske efter projektiden. Det tar tid att "sälja" in nya idéer. Målet som sattes vid ansökan var att minska koldioxidutsläppen med ca 3 900 ton per år. Arbetspendling stod här för en minskning med ca 600 ton per år och detta mål är inte osannolikt med det gensvar som funnits ute i kommunerna med planerade åtgärder och andra åtgärder under utredning. Tjänsteresorna har varit svårare att påverka, här var målet för att byta ut tjänsteresor mot miljöanpassat fordon en minskning med ca 2 370 ton koldioxid per år och att byta resan mot resfria möten, cykel eller kollektivtrafik var målet en minskning med ca 800 ton koldioxid per år. Mer sannolika minskningar för att påverka tjänsteresor, med den typ av arbetsplatser och med det geografiska läget samt det antal anställda som deltog i dialogen, är 250 ton eller mer respektive 100 ton koldioxid per år. Långa tjänsteresor kan ersättas med tåg och här var målet en minskning med 121 koldioxid ton per år vilket inte är osannolikt. Resultaten kan till viss del förklaras med att förutsättningarna i kranskommunerna inte är de samma som i Göteborg på vilket ansökan byggde. I kranskommunerna är de fysiska förutsättningarna och incitamenten för ändrade färdmedel för små, sämre kollektivtrafik, billig parkering. Problemen uppfattas inte ännu som nog stora för arbetsgivarna för att genomföra konkreta åtgärder. Det finns inte heller ännu några konkreta erbjudanden från leverantörer och samarbetspartners som skulle underlätta genomförandet av åtgärder för företagen ex företagsanpassade tjänster från Västtrafik, produkter och tjänster från bilpoolsföretag och förarutbildare.

Övriga resultat och effekter – spinnoff effekter, goda exempel

Vid genomförandet av båda dialogåtgärderna har kunskapsöverförandet varit stort. En av de stora vinsterna med åtgärderna är att "dialogkonceptet" bygger på tvåvägskommunikation. Kommunerna och Västtrafik har fått in mycket värdefull information från både företag och allmänhet. Det har varit information om problem och brister men också önskemål och förslag till förbättringar. Det har gällt resande med kollektivtrafik, turtäthet, tidtabeller, cykelvägar, gångvägar, pendelparkering, samhällsplanering osv. Det är en stor utmaning för både kommuner och Västtrafik att ta till sig och hantera denna nya kunskap som kommit in så att invånarna i regionen kan få en fungerande kollektivtrafik, bra gång och cykelvägar och en samhällsstruktur som minskar bilberoendet.

De kommuner som deltog i *Dialog med företagen* har arbetat vidare i två workshops under 2010/2011 om "Ännu bättre kommunala tjänsteresor" med beteenden och attityder kring tjänsteresor.

I Mölndals kommun erbjuds t ex alla nyetablerade företag ett Välkomstpaket med bland annat information och transportrådgivning.

Fortsättning

De som deltagit i dialogerna har varit mycket nöjda. Samarbetet har fungerat väl och kommunerna har upplevt det som relativt enkelt att delta. Samordningseffekterna har varit många så som att invånarna har mötts av samma budskap i hela regionen, kommunerna har kunnat dela erfarenheter under arbetets gång, samma material har kunnat återanvändas, ekonomiska fördelar osv. Det finns en stor vilja att fortsätta samarbetet över kommungränserna. Att använda färdiga koncept i ett projekt ger många fördelar, det är bland annat effektivt, resurssnålt, ger tidsvinst och eftersom det redan är testat på en målgrupp så är de mest uppenbara” nybörjarproblemen” redan åtgärdade.

De erfarenheter som gjorts i arbetet med dialogerna har upplevts mycket positivt av kommunerna och kommer att tas tillvara i Västsvenska paketet¹ vars intentioner är att bromsa trafikens negativa påverkan på miljön och ett av målen bland annat är att fördubbla resandet med kollektivtrafik fram till år 2025.

Bilagor

Bilaga 1 – Naturvårdsverkets beslut 2007-05-23, Dnr 752-7599-06 Hi

Bilaga 2a – Exempel på avtal mellan GR och Kungälv kommun, hushåll

Bilaga 2b – Exempel på avtal mellan GR och Kungälv kommun, företag

Bilaga 3 – Avtal mellan GR och Västtrafik

Bilaga 4a – Ekonomisk sammanställning för respektive dialog

Bilaga 4b – Revisorsintyg

¹ Västsvenska paketet är en rad infrastruktursatsningar på kollektivtrafik, järnvägar och vägar. De ska bidra till att skapa en större arbetsmarknad och främja sysselsättning och tillväxt. Satsningarna ska också bidra till att bromsa trafikens negativa påverkan på miljön och minska sårbarheten i vägsystemet.

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Behandlas av
Göteborgsregionens
kommunalförbund

1(5)

2007 05 13

05-161.30

Kopia: Grunnel L

Rådet för investeringsstöd

BESLUT

2007-05-23 Dnr 752-7599-06 Hi

Göteborgsregionens kommunalförbund
Box 5073
402 22 GÖTEBORG

Ansökan från Göteborgsregionens kommunalförbund om statligt bidrag till ett klimatinvesteringsprogram

Beslut

Rådet för investeringsstöd inom Naturvårdsverket (i det följande kallat rådet) beviljar Göteborgsregionens kommunalförbund (i det följande kallad programägaren) bidrag med sammanlagt högst 5 280 000 kronor för åtgärderna 1. *Dialog med hushållen* och 2. *Dialog med företagen*. I övriga delar avslår rådet Göteborgsregionens kommunalförbunds ansökan om bidrag för sitt klimatinvesteringsprogram.

Åtgärden skall genomföras under tiden från den 23 maj 2007 till den 22 maj 2011.

Naturvårdsverket skall betala ut högst 1 320 000 kronor 2007 och högst 2 640 000 kronor 2009. När Göteborgsregionens kommunalförbunds slutrapport har godkänts betalas högst 1 320 000 kronor ut. Kostnaderna skall belasta utgiftsområde 20, ramanslaget 34:13 Stöd till klimatinvesteringar, anslagsposten 1 Stöd till klimatinvesteringar.

Utöver vad som regleras i detta beslut så gäller villkoren i bilaga 1 som bifogas detta beslut.

Rådets beslut får inte överklagas.

Särskilda villkor

Dialog med hushållen (åtgärd 1)

- Bidrag för åtgärden ges med högst 4 000 000 kronor. Bidraget får dock inte överstiga 50 procent av den miljörelaterade kostnaden.

BESÖK: BLEKHOLMSTERRASSEN 36

POST: 106 48 STOCKHOLM

TEL: 08-698 10 00

FAX: 08-20 29 25

E-POST: NATUR@NATURVARDSVERKET.SE

INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

- Planering, uppföljning och utvärdering av till åtgärden kopplade informationsinsatser skall ske enligt Vägverkets system för utvärdering av mobilitetsprojekt (SUMO).
- Erfarenheterna och resultaten av åtgärden skall sammanställas och spridas till ett brett spektrum av relevanta aktörer samt tillgängliggöras på relevanta webbplatser.
- Programägaren skall i slutrapporten visa att åtgärden uppnått de minskade utsläpp av koldioxid och övriga växthusgaser samt andra resultat och effekter som programägaren angett i ansökan.

Dialog med företagen (åtgärd 2)

- Bidrag för åtgärden ges med högst 1 280 000 kronor. Bidraget får dock inte överstiga 50 procent av den miljörelaterade kostnaden.
- Planering, uppföljning och utvärdering av till åtgärden kopplade informationsinsatser skall ske enligt Vägverkets system för utvärdering av mobilitetsprojekt (SUMO).
- Erfarenheterna och resultaten av åtgärden skall sammanställas och spridas till ett brett spektrum av relevanta aktörer samt tillgängliggöras på relevanta webbplatser.
- Programägaren skall i slutrapporten visa att åtgärden uppnått de minskade utsläpp av koldioxid och övriga växthusgaser samt andra resultat och effekter som programägaren angett i ansökan.

Bestämmelser

I ärenden om klimatinvesteringsprogram gäller förordningen (2003:262) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram (kallad förordningen) och Naturvårdsverkets föreskrifter (2003:13) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram (kallad föreskrifterna).

Enligt 18 § förordningen (2001:1096) med instruktion för Naturvårdsverket skall rådet fullgöra verkets uppgifter enligt förordningen (2003:262) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram.

Göteborgsregionens kommunalförbund är programägare enligt 2 § föreskrifterna och ansvarar därmed för klimatinvesteringsprogrammet.

Ärendet

Göteborgsregionens kommunalförbund har ansökt hos Naturvårdsverket om 7 712 500 kronor i statligt bidrag till sitt klimatinvesteringsprogram.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har lämnat ett yttrande över klimatinvesteringsprogrammet till Naturvårdsverket.

Sektorsmyndigheters yttranden över åtgärder

Yttrande med bedömning av åtgärderna 1. *Dialog med hushållen* och 2. *Dialog med företagen* har inhämtats från Vägverket som i sin bedömning har kommit fram till att åtgärden har mycket hög prioritet.

Skäl

Enligt 8 § föreskrifterna skall bidrag i huvudsak ges till fysiska investeringar. Göteborgsregionens kommunalförbunds ansökan uppfyller inte detta krav eftersom programmet enbart innehåller informationsåtgärder.

Enligt 3 § föreskrifterna måste en ansökan om bidrag uppfylla förordningens och föreskrifternas krav för att den skall kunna bifallas. Mot bakgrund av att Göteborgsregionens kommunalförbunds ansökan är ofullständig på det sätt som beskrivits ovan finner rådet vid en samlad bedömning att ansökan skall avslås.

Under förutsättning att åtgärder i ett klimatinvesteringsprogram är särskilt effektiva när det gäller att begränsa utsläppen av växthusgaser kan bidrag ges till enstaka åtgärder eller paket av åtgärder utan krav på ett fullständigt investeringsprogram enligt 2 § förordningen. När det gäller åtgärderna *1. Dialog med hushållen* och *2. Dialog med företagen* har Vägverket gett dem mycket hög prioritet i sin bedömning. Rådet delar Vägverkets bedömning varför ansökan skall bifallas avseende dessa åtgärder med stöd av 2 § förordningen. Rådet finner dock att bidraget för att uppnå de resultat och effekter som angetts i ansökan för åtgärd *1. Dialog med hushållen* skall minskas till skäliga 4 000 000 kronor.

På Rådet för investeringsstöds vägnar

Eva Smith

Stina Gustafsson

Kopia till:
Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Annika Lundahl
Vägverket

Bilaga 1

Allmänna villkor till beslut om klimatinvesteringsprogram

Programägarens förpliktelser

- Programägaren är ensam rättsligt och ekonomiskt ansvarig inför Naturvårdsverket när det gäller klimatinvesteringsprogrammets genomförande.
- Programägaren skall i skriftliga avtal med huvudmännen för de enskilda åtgärderna i programmet reglera det som är nödvändigt för åtgärdernas genomförande.

Ändringar i programmet eller av åtgärder

Den som fått bidrag enligt förordningen skall använda bidraget i enlighet med vad som sägs i detta beslut. Ändringar måste genom ett beslut godkännas av rådet innan ändringen genomförs om den medför försämrat resultat, förseningar, ändrad huvudman eller annan påtaglig förändring.

Folkbildnings- och informationsinsatser

I alla dokument och media som utvecklas inom ramen för klimatinvesteringsprogrammet och åtgärderna skall det anges att bidraget till klimatinvesteringsprogrammet och åtgärderna har beviljats av Naturvårdsverket. Exempel på dokument och media är böcker, broschyrer, pressmeddelanden, anslagstavlor, videos och webb. Naturvårdsverket har tagit fram en särskild Klimp-logotyp. Den skall användas i all information. Vid investeringsprojekt som är synliga och tillgängliga för allmänheten skall anslagstavlor uppföras och underhållas.

Bidrag till administration

Bidrag till programägarens kostnad för administration av programmet ges med ett grundbelopp på 100 000 kr samt högst 2 procent av bidraget för varje beviljad åtgärd, dock ej med mer än 40 000 kr per åtgärd. Enligt 1 § 3 stycket förordningen får bidraget dock inte överstiga 50 procent av administrationskostnaderna. Som administrationskostnader räknas kostnader för programägarens uppföljning och utvärdering av program och åtgärder, sammanställning av verksamhetsrapporter och slutrapport samt kostnader för auktoriserad revisor att göra granskning enligt 19 § föreskrifterna.

Kostnader

För att kostnaderna i programmet skall berättiga till stöd måste de ha uppkommit under programperioden och skall vid revision vara möjliga att identifiera och kontrollera. Kostnader skall anses ha uppkommit under programperioden om skyldigheten att betala har uppkommit efter programmets startdatum och före dess slutdatum och om full betalning är gjord före det att slutrapporten har lämnas in till Naturvårdsverket.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt är bidragsgrundande kostnad endast då denna uppkommer som en nettokostnad för en huvudman för en åtgärd. Detta skall kunna styrkas med intyg från skattemyndigheten.

Slutrapportering

Utöver vad som anges i 18 § föreskrifterna ska slutrapporten innehålla en redogörelse av vilka miljökrav som ställts i de upphandlingar som genomförts i klimatinvesteringsprogrammets åtgärder.

Intyg från auktoriserad revisor

En auktoriserad revisor, som utses av programägaren, skall granska den ekonomiska redovisningen i slutrapporten och lämna ett intyg enligt 19 § föreskrifterna. Revisorn skall också intyga att samtliga uppkomna kostnader uppfyller de regler som finns för klimatinvesteringsprogrammet i förordning, föreskrifter samt uppfyller villkoren i detta beslut.

3 Kommunens åtagande

3.1 Projektansvarig i kommun

Kommunen utser en ansvarig kontaktperson som tillhandahåller information och material som den utsedda projektledaren behöver för att kunna arbeta effektivt. Projektledaren från Västtrafik tillhandahåller en specificerad mall inför projektstart.

Kommunen ska även ha en beredskap att ta hand om synpunkter som kommer fram i dialogen med hushållen.

3.2 Antal hushåll

Kommunen förbinder sig att delta i dialog med hushållen genom att 2 700 hushåll kontaktas i kommunen enligt uppgjord tidplan, se bilaga.

3.3 Logotyper

Klimp-logotype, se Naturvårdsverkets hemsida www.naturvardsverket.se, samt Nya vägvanor-logotype skall användas på allt informationsmaterial som når allmänheten.

Användandet av Nya vägvanor-logotype skall ske enligt avtal mellan GR och Göteborgs stad. (Avtalet bifogas.)

3.4 Kringaktiviteter

Kommunen ansvarar och bekostar själv kringaktiviteter för dialogen.

Aktiviteten måste följa projektets grafiska profil, se 3.3 Logotyper.

3.5 Rapportering

Kommunen skall rapportera aktiviteter som genomförs i kommunen i samband med dialog för hushållen till projektledaren för dialog med hushållen.

3.6 Anmälan om ändring

Bidraget ska användas i enlighet med vad som anförts i Naturvårdsverkets beslut. Om kommunen känner sig nödsakad att ändra antalet hushåll i dialogen kontaktas projektets ledningsgrupp, via projektledaren, som prövar begäran.

3.7 Kommunicera i egna kommunen

Kommunen skall kommunicera projektet i den egna organisationen och i kommunen.

4 GR:s åtagande

4.1 Programägare

GR är programägare och ansvarar för klimatinvesteringsprogrammet enligt förordningarna (2001:1096) och (2003:326) samt föreskriften (2003:13).

4.2 Projektledning

GR ansvarar för projektledning och är sammankallande i ledningsgrupp, arbetsgrupp och kontaktpersonsgrupp.

Projektledaren för dialog med hushållen är placerad på Västtrafik. (Reglerat i avtal mellan GR och Västtrafik.)

4.3 Verksamhetsrapport

GR ska under programperioden kontinuerligt lämna en verksamhetsrapport till Länsstyrelsen och Naturvårdsverket om hur verksamheten bedrivits.

4.4 Slutrapport

GR:s ska senast tre månader efter det att samtliga åtgärder i Guldklimp – dialog med hushållen slutförts lämna in en slutrapport till Naturvårdsverket, dock senast den 2011-08-22.

Slutrapporten ska utformas efter Naturvårdsverkets anvisningar och bland annat redovisa efterlevnad av ansökan och beslut, information - och kunskapsspridning, verifierade resultat, ekonomi, miljöeffekter, genomförande och eventuella avvikelser.

4.5 Informationsmaterial

GR ansvarar för att informationsbroschyrerna ("Gör inte som alla andra", "Unna dina barn glädjen att köra bil" och "I morgon tar jag cykeln") samt eventuellt nytillkommet material tas fram.

4.6 Gemensam pressrelease

Vid projektets start utformar GR en gemensam pressrelease för projektet som helhet.

4.7 Kommunikationsplan

Projektledaren är behjälplig i framtagande av kommunikationsplan för varje kommun enligt specificerad mall.

4.8 Ekonomiska villkor

GR kommer att debitera kommunen enligt uppgjord betalningsplan i samarbete med kommunen.

5 Ändringar och tillägg till detta avtal

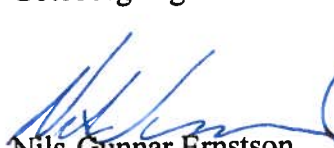
Eventuella ändringar och tillägg till detta avtal skall upprättas skriftligen och undertecknas av båda parter.

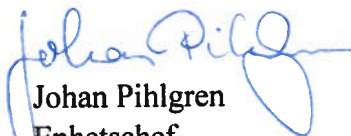
Avtalet har upprättats i två exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Göteborg 2008-11-27

Göteborgsregionens kommunalförbund

Kungälv kommun

Nils-Gunnar Ernstson
Förbundsdirektör

Johan Pihlgren
Enhetschef

Tidplan för dialog med hushållen

- Bilaga TV avtal om hushållsdialogen,
- Alingsås fått tiusent tiusumman med påskivet avtal.
- Härryda lagt till enjäll efter telefonavtal.

	Våren 2008	Hösten 2008	Våren 2009	Hösten 2009	Våren 2010	Hösten 2010
Ale						1 000 hh
Alingsås		1 000 hh		1 130 hh		
Härryda			2 500 hh			
Kungsbacka				3 200 hh		
Kungälv			2 500 hh			
Lerum					10 600 hh	
Lilla Edet						1 500 hh
Mölndal		8 000 hh				
Partille	4 140 hh			3 660 hh		
Tjörn			1 000 hh			
Tot 40 230 hushåll:	4 140 hh	6 000 hh	6 500 hh	7 830 hh	11 260 hh	4 500 hh

Göteborgsregionens kommunalförbund:

Ale | Alingsås | Göteborg | Härryda | Kungsbacka | Kungälv | Lerum | Lilla Edet | Mölndal | Partille | Stenungsund | Tjörn | Öckerö